

Anteckningar från möte med Gullmarns vattenråd 20160330

Uddevalla Kommun, Stadshuset, Uddevalla

Närvarande:

Lennart Hagström, Skogsägarna

Johan Hagström, Skogsstyrelsen

Lars- Åke Winblad, Munkedals kommun

Sofia Ström, Uddevalla kommun

Ulf Johannesson, Arctic Paper, Munkedal

Jan Sandell, Dalslands Miljökontor

Christer Jansson, LRF

Lars Molander, Länsstyrelsen

Inger Olsson, SVVG

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf och Inger

2. Fastställande av dagordning

Godkändes enligt utsänd dagordning med tillägg, Resan till Rolfsån, Årsredovisning, Kostnadskalkyl 2016 samt information om remisser

3. Minnesanteckningar från förra mötet

Anteckningarna godkändes av mötet.

4. Ekonomi

Ingående balans 20151201, 59530,72 Under perioden har kostnader på 49034,87 inkommit. Utgående balans 20160329, 10 495:85. **Se bifogad bilaga**

5. Vattenvårdsmaterial för skolor, rapportering

Ulf rapporterade om att det finns ett framtaget informationsmaterial "Vatten i skolan" för skolorna. **Se bifogad bilaga**

Uppstarten av "Vattnet i skolan" kommer att ske med att Peter Nolbrant och Barbara Sandell gör ett upplägg av förutsättningarna samt en inventering av lämpliga vattendrag tillsammans med pedagoger 4/4 kl 14.00 på Hedekas skola och 5/4 på Bruksskolan kl 13.00 och i Högsäter.

Det kommer att bli två undervisningstillfällen vid varje skola och det skall vara genomfört innan september månads utgång. Sen görs en utvärdering.

Önskemål från pedagogerna är att detta inte blir en engångs satsning utan att detta projekt kommer att fortsätta.

6. Åsanebäcken, vandringshinder, rapport Johan Hagström

Johan rapporterade om att han tillsammans med Lars Thorsson hade möte med Hensbackastiftelsen 16 december och därefter lämnade Lars Thorsson in en ansökan om åtgärd av vandringshindren. Lst har gått igenom ansökningarna och GVR har beviljats 375 000:- av Lst för att åtgärda vandringshinder i Åsanebäcken. Det är bara beslutet som skall komma skriftligt från Lst om saknas. Markägarna Hensbackastiftelsen och Munkedalsskog har beslutat att bidra med 100 000:-.

GVR har även beviljats pengar för åtgärder i Fällälven (115 000:-) och Djupebäcken (175 000:-).

När det gäller Fällälven har markägaren som bor utomlands inte gått att nå, nytt försök skall göras för utan kontakt går åtgärden inte att genomföras.

Diskuterade om Lars Thorsson skall vara projektägare för att göra upphandlingar av arbetena m.m. Det behövs teknisk upphandling samt samråd och anmälan innan. Diskuterade även om upphandling måste göras innan. Lars-Åke kollar vilka upphandlingsregler som gäller. Johan tar kontakt med Kenneth Öman Västvatten och Ulf en egen kontakt angående upphandlingsregler.

När det gäller konsultuppdraget har Lst inte krävt upphandling i detta fall.

Eftersom tiden är knapp under tiden 15/7 – 15/9 då åtgärden kan genomföras i vattnet så kommer Johan initiera till ett möte för att "sparka igång" arbetet. Kallas till mötet kommer förutom Johan, Lars Thorsson, Ulf, Kenneth, Christer, Jan och Sofia.

7. Skall vi bjuda in VM till dialog med vattenråden?

Sofia berättade om att ett möte planeras 9/5 då Josefin Levander samordnare för vattenråden på Lst samt Elin Ruist Vattenrådssamverkan Väst kommer att delta. Flera vattenråd har framfört åsikter att det är bra med ett samlat möte där man kan få svar på gemensamma frågor. 2-3 deltagare per Vattenråd är ett lagom antal max 25 personer. Inbjudan kommer inom 1-2 veckor. Intresseanmälan lämnas till Jan eller Sofia. Om någon har några frågor till VM kan de skickas till Jan eller Sofia innan mötet.

8. Information från Vattenrådets dag

Vattenrådets dag ägde rum 18 mars. Jan berättade om en punkt på programmet som var ett deltagande från två personer från Norska Vannmyndigheten som berättade om hur de arbetar. Väldigt intressant hur de arbetar i Norge. Det planeras en endags studieresa V 20 eller V 22. Inbjudan kommer från Jan. Lennart inflikade att det var en bra och intressant dag med 78 deltagare.

9. Information från Vattenrådssamverkan Väst

Jan och Sofia berättade vad som tagits upp på mötet 20 januari med Vattenrådssamverkan Väst.

Minnesanteckningarna finns bifogat till detta protokoll. **Se bilaga**

10. Kostnadskalkyl 2016

Gjorde upp en kostnadskalkyl på utgifterna för att ha koll.

32 000 Peter Nolbrant

(16 000) Bussresa (blir ev. inte av 2016)

20 000 Barbara Sandell *

15 000 Administration SV

? Resan Rolfsån

* Jan anmälde jäv på denna punkt.

Behöver ansöka om pengar för att kunna fortsätta med projektet Vatten i skolan. Lona pengar kan sökas innan 1/12

LOVA medel ansökningstiden har gått ut.

Christer informerade om att via Landsbygdsprogrammet kan det finnas pengar att söka.

Lars informerade om att Ist har gjort en skrift om var man skall söka. Se bifogad bilaga.

11. Fråga om medverkande på Skogsdag

Gullmarns Vattenråd har fått frågan om de kan medverka och berätta om Gullmarns Vattenråd på en dag om Skogens Vatten 16/4 på Hensbacka Herrgård. Christer och Lennart kommer vara med.

12. Resa till Rolfsån 3 maj.

Inbjudan har sänts ut och anmälan skall gå till Sofia. Inger fick i uppdrag att skicka ut en påminnelse. Resan är gratis för medlemmar i Gullmarns och Bäveåns vattenråd. Vid mån av plats erbjuds andra vattenråd att följa med till självkostnadspris.

13. Årsredovisningen

Lars-Åke informerade om att årsredovisningen till Länsstyrelsen skall vara inne senast 15 april. Han vill ha hjälp med text i ansökan. Årsredovisningen är uppdelad i 2 blanketter (rapporteringsmall verksamhet vattenråd 2015 och ansökan om samverkansbidrag 2016). Lars-Åke har fått input av Christer och Jan bidrar med text likadant som han gjort andra år.

14. Remisser Vattenverksamhet

Jan ville bara nämna att det finns remisser ute för vattenverksamhet Valboån, 5 vattenkraftverk, Torp, Ödeborg, Dytorp, Näsöl och Edstenafors. Lars Thorssons inventering är nyttig som underlag när beslut skall tas.

Johan informerade om en planerad Vattendragsvandring på Röds Vattnet på Orust. De kan vilja bilda ett Vattenråd.

15. Ulf tackar alla närvarande och avslutar mötet

Ulf Johannessen, ordförande

Inger Olsson, sekreterare

Anteckningar från möte med Gullmarns vattenråd 20160920

Färgelanda Kommun, Färgelanda

Närvarande:

Lennart Hagström, Södra Skogsägarna

Johan Hagström, Skogsstyrelsen

Lars- Åke Winblad, Munkedals kommun

Sofia Ström, Uddevalla kommun

Ulf Johannesson, Arctic Paper, Munkedal

Jan Sandell, Dalslands Miljökontor

Lars Molander, Länsstyrelsen

Miriam Sannum, SVVG

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf och Miriam

2. Fastställande av dagordning

Utsänd dagordning godkändes

3. Minnesanteckningar från förra mötet

Anteckningarna från 30 mars godkändes av mötet.

Rapport från studieresa till Rolfsån som genomförts sedan förra mötet. En jättefin dag; inspirerande och intressant med många exempel på omfattande restaureringsarbeten. Särskilt intressant med tekniska lösningar vid kraftverk som gynnar såväl fisk som kraftverk.

4. Ekonomi

Ingående balans 20160329, 10 496:38 Under perioden har kostnader på 15 075:33 inkommit. Därtill har GVR fått det årliga bidraget från VM om 60 000. Utgående balans 20160916, 55 421:05. **Se bifogad bilaga**

De tre VÅGA- projekten särredovisas enl. ök med lst.

Vägtrumma Djupebäcken: bidrag 175 000, utgående balans 166 720:-

Vägtrumma Åsanebäcken: bidrag 375 000, utgående balans 362 670:-

Vägtrumma Fällälven: bidrag 115 000:-, utgående balans 106 765:-

I samtliga tre fall utgörs kostnaderna av fakturur från Milva AB samt en anmälningsavgift till lst om 450:- per projekt.

Kostnaderna för ansökan till VÅGA- bidragen skall fogas till projektkostnaderna vid slutredovisning (dvs. kostnader som uppkommit innan beviljade bidrag).

5. Vattnet i skolan, rapportering

Kostnaderna för projektet uppgår till ca 41 000 + moms och stämmer därmed väl överens med projektbudget. Denna kostnad omfattar projektplan, inköp av material + tid från Dalslands naturguide för att hjälpa till i skolorna.

Peter har varit ute i alla tre skolorna och har rekat lämpliga platser samt dokumenterat dessa tillsammans med lokala lärare samt Barbara Sandell, Dalslands naturguide. I höst hade Peters undervisning för lärarna.

I Hedekas där det finns en bäck bakom skolan var man snabbt igång. På Bruksskolan i Munkedal har man lite väl stora grupper så de funderar på hur de bäst kan organisera arbetet.

I Högsäter är lärarna redan i gång med klasserna.

Avsikten är att under hösten få till två tillfällen för utvärdering; hur ser det ut? Hur går vi vidare? Ev. skulle vi kunna söka mera pengar för att jobba vidare. Se vidare pkt 8.

Ulf rapporterar om att det finns ett framtaget informationsmaterial "Vatten i skolan" för skolorna. Se bifogad bilaga

Det är nu ffa upp till skolorna vad de vill göra, men vi kan så frön till hur man kan komma ut också till allmänheten. Uppmuntra skolorna att ta foton mm. för att kommunicera projektet i olika sammanhang, även vid ev. ansökan. Ulf håller i kontakter, utvärdering mm. fram till nästa möte då vi funderar på hur vi går vidare.

Lst har bjudit in till ett möte imorgon (21 sep) som heter "Vattnet i skolan". Detta är ett initiativ som delvis är sprunget ur Vattenrådets dag i våras. Dagen syftar till ökad samverkan mellan Vattenråden och andra aktörer (t.ex. skolor) om att t.ex. ta fram material mm. Jan och Miriam kommer att vara med under mötet.

Johan: man skulle kunna ta hjälp av Blå målklassning i Södras och Studieförbundet Vuxenskolans material i "Skogens vatten". Alla certifieringar och skogsplaner kommer att ha klassning på vattnet. GVR skulle kunna sponsra med studiematerial för att få med fler deltagare i studiecirklar.

TA UPP DETTA VID NÄSTA MÖTE!

6. **Åsanebäcken, Djupebäcken, Fällälven, vandringshinder, rapportering**

Det har varit mycket kontakter med Lst.

Djupebäcken: vi begärde in offerter från fyra och fick svar från tre.

Äle miljö gav ett pris på tot. 104 000:- vilket tillsammans med kostnad för Lars Thorsson håller sig inom budget (175 000:-). Eftersom det går snabbare att lägga nya trummor går vägföreningen dessutom in och medfinansierar med 10 000:- Åtgärden ska vara genomförd innan sista september.

Fällälven: här är problemet att vi inte får kontakt med en utav markägarna. Det rör sig om ett ingrepp som handlar om upptröskling över en sträcka av ca.10 meter. Det är ett minimalt ingrepp som skulle vara fullt möjligt att återställa. Med största sannolikhet har denna fastighetsägare inget att invända mot projektet.

Anbudet på Fällälven ligger runt 50 000.

Två dagar efter detta möte med GVR kom så ett medgivande för Fällälven från markägaren

Daniel Morgans. Ulf skriver vidare i mail:

Det innebär att vi på något sätt försöker genomföra projektet. Jag har idag pratat med Fredrik Larsson på Lst och han tittar över hur vi kan göra. I princip 2 olika alternativ: Vi genomför projektet under oktober månad eller så får vi skjuta på projektet till jan/feb. och har möjlighet att "behålla" pengarna fram till dess.

Åsanebäcken: där blir en ny plåttrumma som dock inte kan levereras förrän i slutet av september så GVR har fått ok till förlängning till 7 okt. För att minimera grumlingen i oktober kommer grävarbetet att genomföras under september och när trumman levereras så sker endast igenläggning.

Kostnaden för Christers Gräv ca.170 000 + moms (att jämföra med anbud från Svevia på 780 000:-)

Efter detta möte så har vi fått besked om att samtliga tre vägtrummeprojekt är genomförda:

Djupebäcken, Ed/Munkedal, **färdigt 28/9**

Åsanebäcken, Hensbacka, **färdigt 1/10**

Fällälven, Färgelanda, **färdigt 2/10**

Frågan är om det är ok att utföra jobb i januari – februari? Det kan vara bra att föra en diskussion om detta efter projektens avslutande. Det är lite besvärligt att hinna genomföra ett projekt under samma år som pengarna beviljas även om GVR siktar mot att jobba fram ansökningar i god tid.

7. Information från Vattensamverkan Väst

Sofia är tillbaka som samordnare för kustvattenrådet (Elin är sjukskriven). Sofia fick uppdraget dagen innan detta möte, vilket förklarar varför det inte har hänt så mycket på sistone. Planeringen behöver nu återupptas, inte minst när det gäller samordning av våtmarksseminariet.

Sofia börjar med att ta del av minnesanteckningarna från mötet i Uddevalla med VM och Ist för att sedan fortsätta de diskussioner om utvecklad samverkan som startades där.

8. Planering för äskande av pengar till de projekt som rullar och behöver ha en längre fortvarighet (t.ex. Vattnet i skolan)

"Var finns pengarna?" – <http://www.lansstyrelsen.se/VASTRAGOTALAND/SV/MILJO-OCH-KLIMAT/MILJOMAL/Pages/stod-och-bidrag.aspx>

GVR beslutar att uppdra åt Lars Thorsson att plocka fram lämpliga projekt att ta sig an (3 – 4) och att skriva ihop en ansökan i nästa steg som omfattar projektledarmedel (om vi får projekt görs en upphandling av någon/några konsulter som kan genomföra dessa nya projekt).

Att fortsätta jobba med vandringshinder har, förutom den rent biologiska betydelsen, också en pedagogisk poäng.

Vilka LONA senast 1 dec. Kan kanske betrakta denna första omgång

Jan och Miriam återkopplar från mötet "Vattnet i skolan" angående finansiering samt stämmer av med Peter angående ev. möjlighet för honom att skriva ansökan. Ett LONA-

projekt skulle kunna fördjupa och verkligen etablera verksamheten på dessa skolor under 17 och 18. Mathilda Freij på Ist jobbar med LONA. Mathilda.freij@lansstyrelsen.se

9. Projekt 2017?

Enligt VM kommer det nya åtgärdsprogrammet att vara klart tidigast i början av nästa år. Till dess följer vi det gamla programmet från 2009. I övrigt, se punkter ovan

10. Ytterligare punkter

Jan berättar om ett mycket bra studiebesök i Norge. Efter att ha blivit inspirerade vid Vattenrådets dag, var det till slut 7 personer som åkte till Sarpsborg och Vannregion Glomma där de fick träffa Helene Gabbesta. I Norge har man lagt ansvaret för åtgärdsarbetet på Fylkeskommunen (motsv. våra regioner, medan Fylkesmannen motsvara Ist (dvs. statens förlängda arm) Dvs. man ser åtgärdsarbetet som ett politiskt styrd verksamhet. Glommas Vannområde har avrinningsområden som liknar våra i storlek och i dessa har de en heltidsanställd person som jobbar med åtgärdsprogram - alltså på avrinningsområdesnivå. Dessa personer har och tar en massa kontakter ute i bygderna dvs. de ser inte åtgärdsarbetet som en naturvetenskaplig fråga, utan som en fråga för hela samhället. Jan beskriver att han är djupt imponerad över hur man har tänkt till. I Sverige har man tänkt mycket uppifrån och ner, medan man i Norge även har tänkt nerifrån och upp. Inom svensk vattenförvaltning har vi helt missat den lokala nivån (vilket bl.a. beskrevs vid ett seminarium under Almedalsveckan)

Exkursionen till Norge varade i två och en halv dag och på norska sidan ställde de upp med ungefär lika många personer. Mötet födde lite tankar och idéer kring ett Interregprojekt ihop med Östfoldområdet. Vi har bl.a. mycket att lära av deras organisation. Vi har vårt låsta system så det är säkert inte världens lättaste... VM torde dock vara lite nyfikna. Rønne å är ett svenskt exempel där de också har en heltidsanställd biolog. I Norge betalar kommunerna som regel ca. 20%, men det är inte villkorat.

Innan Per Olsson slutade i Mellersta Bohuslän hade vi ett möte där tjänstemän diskuterade kommunernas roll i vattenrådssarbetet. Nu har Maria Bylund kommit istället för Per och vi ska försöka få igång en diskussion mellan kommunerna Dals- Ed, Färgelanda och Munkedal för att få upp frågorna i översiktsplanering mm.

Ulf informerar om att Lst i Dalarna har funnit 400 onaturliga ämnen i ytvattnen.

Sofia berättar att Vattenråden ska ha en skarv- och seldag 21 november i Stenungsund. Sofia skickar inbjudan.

Lars- Åke berättar att man har funnit svampangripna laxar i Örekilsälven. Enligt SVA är laxarna traumatiskt skadade och har därefter infekterats av i vattnet vanligt förekommande svampsporor. Detta har lett till att laxarna har flutit i land och fått avlivats.

9. Ulf tackar alla närvarande och avslutar mötet

Ulf Johannessen, ordförande

Miriam Sannum, sekreterare

Anteckningar från möte med Gullmarns vattenråd 20161128

Munkedal Kommun, Munkedal

Närvarande:

Johan Hagström, Skogsstyrelsen

Lars Molander, Länsstyrelsen

Lennart Hagström, Södra Skogsägarna

Lars- Åke Winblad, Munkedals kommun

Ulf Johannesson, Arctic Paper, Munkedal

Magnus Karlsson, Miljöenheten i mellersta Bohuslän

Kenneth Öhman, Västvatten

Jannie Lundell, Västvatten

Per Nyqvist

Inger Olsson, SV VG

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf och Inger

2. Fastställande av dagordning

Utsänd dagordning godkändes.

3. Minnesanteckningar från förra mötet

Anteckningarna från 20 september godkändes av mötet.

Säl och Skarvdagen som Vattenråden skulle ha arrangerat 21/11 i Stenungsund blev inställd.

4. Ekonomi

Ingående balans 20160916, 55 421:05 Under perioden har kostnader på 59123,10 tillkommit
Utgående balans 20161124, - 3702.05 **Se bifogad bilaga**

Men då GVR tidigare under året har belastats med kostnader som härrör till de tre VÅGA - projekten på totalt 26 348:- skall de pengarna nu istället belastas VÅGA Projekten och då blir resultatet + istället.

De tre VÅGA- projekten särredovisas enl. ök med Ist.

Vägtrumma Djupebäcken: bidrag 175 000, utgående balans 55 353:-

Vägtrumma Åsanebäcken: bidrag 375 000, utgående balans 152 270:-

Vägtrumma Fällälven: bidrag 115 000:-, utgående balans 68 764,75:-

Kostnader som tillkommer är fakturor från MILVA på c.a 100 000:- exl moms samt för komplettering av sten i Fällälven.

Lars Molander undrade om inte uppföljning med ex elfiske skulle kunna vara med i slutredovisningen av projekten. Slutredovisningen skall vara inne till lst 1/12 men det går att få uppskov ytterligare några dagar så alla kostnader finns med.

5. Vattnet i skolan, rapportering

Nu har fakturorna för Vattnet i skolan kommit. Kostnaderna är på 58 691,85:-.

En utvärdering har sänts ut till de 3 medverkande skolorna.

Hedekas skola vill fortsätta som de arbetat under hösten

Bruksskolan behöver en omstart då de inte har kommit i gång så som det var tänkt.

Högsäter skola: Hoppas komma i gång nästa år.

Skolorna vill ha en fortsättning så GVR gör med hjälp av Peter Nolbrant och Magnus Karlsson en ny ansökan om LONA bidrag. Total kostnad för fortsättningen beräknas till 237 800:-. Bidraget som man kan söka är på 50 % av kostnaden alltså 118 900:-. Utöver detta bidrag sker finansieringen av GVR med 45 000:- plus egen arbetsinsats på 73 900:- fördelat på 3 år. Det behövs ett medfinansieringsintyg från GVR som en bilaga i ansökan. Magnus Karlsson gjorde under mötets gång färdigt ansökan som bara behöver kompletteras med påskrifter av firmatecknare i Munkedals kommun. Lars-Åke tar på sig att när allt är klart scanna in och sända in ansökan digitalt till lst.

6. Åsanebäcken, Djupebäcken, Fällälven, vandringshinder, rapportering

Djupebäcken, Ed/Munkedal, färdigt 28/9, det som kvarstår nu är det avtal mellan GVR och Kolsäter - Västra Djupedalens Samfällighetsförening skall skrivas på och sändas in. Vilket gjordes av Ulf i samband med mötet.

Åsanebäcken, Hensbacka, färdigt 1/10. Här behöver en kontakt tas med Hensbackastiftelsen dels om hur mycket de skall vara med och betala av insatsen och om ett avtal kunna göras mellan GVR och Hensbackastiftelsen. Johan, Lars-Åke och Ulf tar kontakt med Hensbackastiftelsen för att slutföra uppgörelsen med dem.

Fällälven, Färgelanda, färdigt 2/10, men det har delvis rasat och det kommer entreprenören att åtgärda, inköp av sten tillkommer projektkostnaden.

Lars-Åke bokar in ett möte med Lars Thorsson för slutredovisning av projekten. I redovisningen bör det framgå vilka som har lämnat anbud och vilka som fått frågan men inte lämnat anbud.

Lars Thorsson har fått i uppdrag att fundera på vandringshinder som kan vara med i en ny ansökan. Ansökan om bidrag till fiskevårdsåtgärder skall lämnas in senast 20170131. Efter mötet har Lars mailat den aktuella länken vilken kommer här:

<http://www.lansstyrelsen.se/VastraGotaland/Sv/djur-och-natur/fiske/fiskevard/Pages/fiskevaridsbidrag.aspx>

7. Biotopåtgärder

Johan: Förslaget som Per Nyqvist tog upp och söka pengar för att utföra flottledsåterställning av Örekilsälven borde inte det vara något som GVR skulle kunna kolla på? Eller är det Fiskevårdsområdet som skall ta tag i detta?

Ulf: Fiskevårdsområdet har varit behjälpliga med kontakter men det är hos Ist som själva åtgärds paketet finns.

Efter mötet har Lars kollat med L-O Ramnelid hos Ist och han har inget emot/välkomnar att vattenrådet eller annan lämplig aktör söker medel och är huvudman för flottleds återställning av Örekilsälven. Det finns sedan tidigare ett underlag som pekar ut lämpliga sträckor för återställning (Thorson\Åberg). L-O Ragnelid är gärna bollplank och kan hjälpa till i dialogen med kulturmiljö. Arbetet med Torps kraftverk är så tidskrävande att Ist inte har möjlighet att vara huvudman för ett eventuellt flottleds återställningsprojekt.

8. VA i 5:an

Jannie och Kenneth berättade om Västvattens projekt VA i femman. De har detta projekt i 2 kommuner Uddevalla och Munkedal och det är c.a 25 klasser anmälda. De får bl.a besöka Vattenverket och Uddevalla Energi. De har grupper 2 dagar i veckan. Information och bok sänds ut innan besöket. Önskemål finns om att ha en bra undervisningsfilm som material. Frågan kom upp om inte GVR eller Västvatten kan söka LONA pengar för att ta fram en film.

9. Mötesdatum nästa år

Bestämde första mötet till 24 januari 2017 på Arctic Paper i Munkedal. På plats där bestäms årets återstående möten.

10. Avslutning

Ulf tackade alla närvarande och avslutade mötet.

Ulf Johannessen, ordförande

Inger Olsson, sekreterare